

10 Episke tekster

10.4. Miljø- og personkarakteristik

Præsentation

De fleste episke værker foregår i et bestemt miljø, og som regel har miljøet væsentlig betydning ikke blot for skildringen af tekstens personer, men også for problemstillingen og holdningen i værket.

Miljø og personer fremstilles meget forskelligt i forskellige episke tekster.

I denne opgave gengives indledningen til to romaner, der karakteriserer miljø og personer på vidt forskellige måder.

Tekster

1. Carl Hermann: af *Skjæbnens Veje* (1892)
2. Christian Kampmann: af *Uden navn* (1969)

Opgaver

1. Læs de to tekstuddrag med henblik på at give en karakteristik af de miljøer og de personer, der skildres i teksterne.
2. Diskuter i forlængelse heraf, hvordan miljø og personer karakteriseres i de to tekster, og hvilken betydning karakteriseringsformen har for vores opfattelse af personerne.

10 Episke tekster

Tekster

Tekst 1.

Carl Hermann: af *Skjæbnens Veje*

Paa den Tid, da vor Fortælling tager sin Begyndelse, eiedes Knudstrup af Otto Brahe, en mægtig og myndig Herre, der ved Kløgt og Snilde havde bragt det saa vidt i sin Anseelse, at man endog havde betroet ham den ene vigtige Sendelse til Udlandet efter den anden, og i Rigsraadet havde han længe været en af de mest indflydelsesrige Her-
rer.

Han var beæret med sin Konges personlige Gunst og Bevaagenhed i en ikke almindelig Grad og hans Majestæt foretog sig sjelden nogen vigtig Regeringshandling uden at have taget Brahe med paa Raad.

Otto Brahe var en Type paa sin tids Adelsmand. Med en høj, statelig Figur forbandt han personlig Mod og Foragt for det, som Menneskene i Almindelighed betegner ved Farer. Han kjendte ingen anden Fare end den ikke i længere at kunne tjene sin Konge og det var stedse hans inderligste Ønske, at han maatte Døe paa Ærens Mark med Sværdet i Haand, frem for at døe i Sotteseng. Han var myndig saavel i sin Tale som i sit Væsen. Af Strengheden i Blikket og det haarde og kolde i hans Træk saae man strax, at man her havde en Mand for sig, der selv besad en Villie og ikke let lod sig underordne under nogen andens Villie.

Brahe taalte ingen Modsigelser, hverken af Høie eller Lave, thi han talte aldrig, før han nøie havde overveiet og overtænkt den Sag, hvorom der skulde tales; selv Kongen til-
lod han sig at modsige, naar hans Majestæt efter hans Opfattelse havde en alt for een-
sidig eller skjævt Blik paa de foreliggende Sager.

Han var heftig og opfarende, naar han troede sin Ære saaret eller sin Myndighed krænket, og ligesaa trofast og bestandig, som han var i Venskab ligesaa udholdende og hensynsløs var han i sit Had, naar nogen var kommen for skade at paadrage sig dette.

10 Episke tekster

Tekst 2.

Christian Kampmann: af *Uden navn*

"Er den mange?"

"Egentlig ikke."

"Må jeg se," sagde hun og kiggede selv efter på hans ur. Det lå på en ølkasse hun brugte til natbord. "Jeg tænkte det nok," vrissede hun. "Den er jo masser."

"Er det ikke ligegyldigt hvor sent det er?"

"Det er det vel aldrig," sagde hun. "Bliv fra mig."

"Hvad er der i vejen? Du har været så underlig hele aftenen."

"En gang imellem er man ikke sig selv," sagde hun og svingede de lange ben ned på gulvet.

"Næe," sagde han og blev liggende. "Sådan troede jeg bare aldrig du havde det."

Tavs, og fjern i blikket som om hun allerede var blevet alene, vrikkede hun sine hvide cowboybukser på. Sådan, uden spor undertøj, tog hun tit på arbejde. Hun tændte for transistorradioen og gik de fem-seks skridt fra sengen ud i køkkenet hvor hun satte sig på en ølkasse og med dyb koncentration begyndte at gøre noget ved sit ansigt.

Han lå og kiggede på hende. Alt hvad andre tog alvorligt brød hun sig pokker om; og hun anede intet om selv det mest elementære, uden at skamme sig af den grund. Da han engang havde antydnet at visse ting faktisk er vigtigere end andre havde hun sagt at han levede efter et forældet og derfor ubrugeligt system af "værdier". Selv lagde hun lige meget i hvad hun end foretog sig, om det var at ryge en cigaret, elske eller male læber.